

Η ελεύθερη κυκλοφορία των αυτοτελώς απασχολούμενων από την σκοπιά του πρωτογενούς και του παραγωγού Κοινοτικού Δικαίου: προαγωγή της κινητικότητας και εξάλειψη των κωλυμάτων

Της κ. **Philippa WATSON**

Prof., Bareister, Essex Court Chambers, U.K.

1. Εισαγωγή

Η ελεύθερη* κυκλοφορία ατόμων, υπηρεσιών και κεφαλαίων αποτελεί το θέμα του Τίτλου ΙΙΙ της Συνθήκης Ε.Ε.. Το Κεφάλαιο Ι εκείνου του Τίτλου ασχολείται με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, τα Κεφάλαια 2 και 3 ασχολούνται με το δικαίωμα εγκατάστασης και υπηρεσιών αντίστοιχα.

Το δικαίωμα των αυτοτελώς απασχολούμενων - τόσο για τα φυσικά, όσο και τα νομικά πρόσωπα - να κυκλοφορούν ελεύθερα σε όλη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα προέρχεται από τα Άρθρα 43 (πρώην Άρθρο 52) και από το Άρθρο 49 (πρώην Άρθρο 59) της Συνθήκης της Ε.Κ. Παρ' ότι το νομικό καθεστώς που διέπει τα άτομα που ασκούν το δικαίωμά τους για εγκατάσταση, είναι συγκρίσιμο με εκείνο των μισθωτών, που κυκλοφορούν σύμφωνα με το Άρθρο 39 (πρώην Άρθρο 48), οι αρχές και κανόνες, που διέπουν την παροχή υπηρεσιών είναι συναφείς τόσο στους στόχους τους, όσο και στην ουσία τους με εκείνες, που σχετίζονται με την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών.

Ο σκοπός αυτής της εργασίας είναι να παραθέσει το νομικό καθεστώς, όπως απαντάται στις διατάξεις της Συνθήκης της Ε.Κ., την παράγωγη νομοθεσία και την εκτεταμένη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (ΕΔ), που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των αυτοτελώς απασχολούμενων. Αυτή είναι μία αχανής περιοχή του δικαίου και αυτό που ακολουθεί πρέπει να θεωρηθεί ως μία επισκόπηση. Η εργασία ασχολείται κυρίως με την ελεύθερη κυκλοφορία των φυσικών προσώπων.

* Εισήγηση γενομένη στο συνελθόν εν Αθήναις κατά Σεπτέμβριο τρ. έτ. διεθνές Συνέδριο με κεντρικό θέμα: *La libre circulation des travailleurs indé pendant au sein de l' U.E. et la coordination des regimes nationaux de securité sociale*. Το Συνέδριο ωργάνωσε η Γεν. Γραμμ. Κοιν. Ασφαλ. Βλ. υποσημείωση σε άρθρο του κ. Prodr. MAVRIDIS. Άλλα θέματα περί Ε.Ε. βλ. στο: Κ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Ιω. ΒΛΑΣΣΗΣ, Β. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: *Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Τόμ. Α'. Αθήναι, 1996.

2. Το δικαίωμα εγκατάστασης

Το Άρθρο 43 της Συνθήκης της Ε.Ε. καθιστά ικανό ένα αυτοτελώς απασχολούμενο άτομο να εγκατασταθεί μόνιμα στην χώρα υποδοχής για να ασκήσει μία οικονομική δραστηριότητα, είτε ως κύρια δραστηριότητα, μεταφέροντας την εν λόγω οικονομική δραστηριότητα στο σύνολό της ή στήνοντας και διαχειριζόμενος μία επιχείρηση σε κάποιο Κράτος Μέλος της επιλογής του. Αυτό μπορεί να περιέχει το να αποκτάς ή να αναλαμβάνεις τον έλεγχο μίας υπάρχουσας επιχείρησης. Ή ακόμη, ως δευτερεύουσα δραστηριότητα, εγκαθιστώντας έναν αντιπρόσωπο, έναν κλάδο ή θυγατρική εταιρία (ή, στην περίπτωση των ελεύθερων επαγγελματιών, ένα δεύτερο γραφείο).

Το Άρθρο 43 επιβάλλει τόσο μία αρνητική υποχρέωση, όσο και μία θετική υποχρέωση στα Κράτη Μέλη. Απαιτείται η κατάργηση των περιορισμών για την ελευθερία εγκατάστασης και επιπροσθέτως, πρέπει να διασφαλισθεί το δικαίωμα των αυτοτελώς απασχολούμενων να ασκήσουν τις δραστηριότητές τους σε ίση βάση με τους υπηκόους των Κρατών Μελών στα οποία εγκαθίστανται. Το δικαίωμα εγκατάστασης υπονοεί επομένως ίση μεταχείριση με τους υπηκόους και την κατάργηση όποιων δήποτε περιορισμών στην εγκατάσταση, ακόμη κι αν αυτοί οι περιορισμοί ισχύουν εξ ίσου και στους υπηκόους.

Το Άρθρο 44 (πρώην Άρθρο 54) προβλέπει την υιοθέτηση Οδηγιών «προκειμένου να επιτευχθεί η ελευθερία εγκατάστασης σε σχέση με όποια δήποτε συγκεκριμένη δραστηριότητα». Το Άρθρο 47 (πρώην Άρθρο 57) εξουσιοδοτεί το Συμβούλιο να εκδώσει οδηγίες «για την αμοιβαία αναγνώριση των πτυχίων, πιστοποιητικών και άλλων αποδείξεων επισήμων προσόντων».

Μία περίληψη των βασικών νομοθετικών μέτρων, που υιοθετήθηκαν υπό αυτές τις διατάξεις παρατίθεται εν συνεχεία.

Με δεδομένη την αργή πρόοδο στην εφαρμογή των νομοθετικών μέτρων, η απόφαση του Ε.Δ. στην υπόθεση *Reyners*¹, ότι το Άρθρο 43 είχε άμεση εφαρμογή ήταν εξαιρετικά καρποφόρα αφού χωρίς μία τέτοια διευκρίνιση του καθεστώτος του Άρθρου 43, η υλοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των αυτοτελώς απασχολούμενων μπορεί να ήταν εξαιρετικά αργή.

Ο *Reyners* ήταν Ολλανδός υπήκοος που είχε πτυχίο Νομικής Σχολής του Βελγίου. Του αρνήθηκαν την είσοδο στον Βελγικό Δικηγορικό Σύλλογο μόνο επί τη βάση ότι δεν είχε Βελγική υπηκοότητα. Το Ε.Δ. αποφάσισε, ότι παρά την απαίτηση να υιοθετηθούν οι Οδηγίες, το Άρθρο 43 εξέθετε ένα ακριβές αποτέλεσμα το οποίο έπρεπε να επιτευχθεί μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου, και συγκεκριμένα την κατάργηση των διακρίσεων επί τη βάση της υπηκοότητας. Αυτός ήταν ένας στόχος «η εκπλήρωση του οποίου διευκολύνονταν, αλλά δεν εξαρτιόταν, από την εφαρμογή ενός προγράμματος προοδευτικών μέτρων»². Αφού δεν απαιτούνταν Οδηγία στην περίπτωση του *Reyners* για να καταργηθεί ο ξεκάθαρα μεροληπτικός περιορισμός στο δικαίωμά του να γίνει μέλος του Βελγικού Δικηγορικού Συλλόγου εκείνος θα μπορούσε να βασισθεί στο Άρθρο 43 ευθέως. Το Ε.Δ. αποδέχτηκε, ότι η άμεση ισχύς του Άρθρου 43 δεν καθιστούσε απαραίτητη

1. Υπόθεση 2/74 1974 ECR 631.

2. Αυτόθι, Απόφαση, παράγραφος 26.

Ο.Α.Ε.Δ., ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ Κ.Π.Ε. ΑΘΗΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΟΤΟΥ ΣΤΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Επιστημονικός Υπεύθυνος Καθηγητής
Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 1993

την υιοθέτηση των Οδηγιών «αφού διατηρούν ένα σημαντικό πλαίσιο στο πεδίο των μέτρων, που πρόκειται να ληφθούν για να διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος εγκατάστασης»³.

Σαφή παραδείγματα υποθέσεων, στις οποίες μπορεί οι Οδηγίες να είναι απαραίτητη προαπαιτήση για το δικαίωμα εγκατάστασης είναι εκείνες, που περιλαμβάνουν την αναγνώριση πτυχίων και άλλων προσόντων. Εν τούτοις ακόμη και η απουσία τέτοιων Οδηγιών μπορεί να μην δικαιολογεί την μη αναγνώριση από κάποιο Κράτος Μέλος των επαγγελματικών προσόντων που αποκτήθηκαν σε κάποιο άλλο Κράτος Μέλος. Στην υπόθεση Thieffry⁴ ένας Βέλγος, που είχε διδακτορικό δίπλωμα στο Βελγικό δίκαιο και του οποίου τα Βελγικά προσόντα είχαν αναγνωρισθεί από το Πανεπιστήμιο του Παρισιού Ι και που είχε αποκτήσει τα απαιτούμενα προσόντα, επιδίωξε να ασκήσει δικηγορία στη Γαλλία. Η αίτηση εγγραφής του στον Παρισινό Δικηγορικό Σύλλογο απορρίφθηκε επί τη βάση, ότι δεν έχει Γαλλικό πτυχίο νομικής. Το Ε.Δ. αποφάσισε, ότι παρ' ότι θα μπορούσε να δικαιολογηθεί ο περιορισμός στην ελευθερία εγκατάστασης από την απαίτηση να ελέγχουμε τους επαγγελματικούς κανόνες προς το συμφέρον του γενικού καλού, οι εθνικές Αρχές, περιλαμβανομένων των αρμόδιων επαγγελματικών νομικών προσώπων, είχαν καθήκον να διασφαλίσουν, ότι η πρακτική τους ήταν σύμφωνη με τους στόχους της Συνθήκης:

«...Αν η ελευθερία της εγκατάστασης που προβλέπεται στο Άρθρο 52 μπορεί να διασφαλισθεί σε κάποιο Κράτος Μέλος, είτε υπό τις προϋποθέσεις των νόμων και κανονισμών που ισχύουν, ή εξ αιτίας των πρακτικών της δημόσιας υπηρεσίας ή των επαγγελματικών νομικών προσώπων, δεν μπορούν να αρνηθούν σε ένα άτομο, που υπόκειται στο Κοινοτικό δίκαιο το πρακτικό όφελος εκείνης της ελευθερίας μόνο και μόνο εξ αιτίας του γεγονότος, ότι για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα οι Οδηγίες που προβλέπονται από το άρθρο 57 της Συνθήκης Ε.Ε. δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμα»⁵.

Οι αρχές που καθιερώθηκαν στην υπόθεση Thieffry επαναλήφθηκαν από το Ε.Δ. στην υπόθεση Patrick⁶.

3. Αυτόθι, Απόφαση, παράγραφος 31.

4. Υπόθεση 71/76 1977 ECR 765.

5. Αυτόθι, Απόφαση, παράγραφος 17.

6. Απόφαση 11/77 1977 ECR 1199.

Το Δικαστήριο προχώρησε περισσότερο στις υποθέσεις Heylens⁷ και Βλασοπούλου⁸. Ο Heylens ήταν Βέλγος υπήκοος που ήταν προπονητής. Είχε Βελγικό δίπλωμα για αυτήν την επιδεξιότητα. Απασχολήθηκε ως προπονητής μίας ποδοσφαιρικής ομάδας στην Λύλ, της Γαλλίας. Έκανε αίτηση αναγνώρισης του Βελγικού του διπλώματος προπονητή και του το αρνήθηκε το Γαλλικό Υπουργείο Αθλητισμού. Δεν του δόθηκε καμία αιτιολογία για αυτή την απόφαση. Ο Heylens συνέχισε να προπονεί την ποδοσφαιρική του ομάδα στη Λυλ και του ασκήθηκε δίωξη από την Γαλλική Ένωση Προπονητών. Όταν η υπόθεση έφτασε στο Ε.Δ. αυτό αποφάσισε, ότι αν και απουσίαζε η εναρμόνιση σε ένα Κοινοτικό επίπεδο των συνθηκών πρόσβασης σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, τα Κράτη Μέλη έχουν δικαίωμα να ορίζουν τις γνώσεις και τα προσόντα, που απαιτούνται για να ασκηθεί αυτό και να απαιτούν την κτήση ενός διπλώματος, που να πιστοποιεί, ότι ο κάτοχός του έχει την σχετική γνώση και τα προσόντα, και η αξιολόγηση της ισοδυναμίας του ξένου πιστοποιητικού πρέπει «...να γίνεται αποκλειστικά εν όψει του επιπέδου γνώσης και των προσόντων, που μπορεί να υποτεθεί, ότι έχει ο κάτοχός του εν όψει εκείνου του διπλώματος, λαμβάνοντας υπόψη την φύση και την διάρκεια των σπουδών του και την πρακτική του εκπαίδευση, που το δίπλωμα πιστοποιεί ότι έχει κάνει»⁹.

Η υπόθεση Βλασοπούλου αφορούσε σε μία Ελληνίδα υπήκοο, που είχε Ελληνικό πτυχίο νομικής και είχε εργασθεί ως νομικός στη Γερμανία για πολλά χρόνια, αλλά της οποίας η αίτηση για να γίνει δεκτή στο Δικηγορικό Σύλλογο και η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος απορρίφθηκαν επί τη βάση, ότι δεν είχε περάσει τις σχετικές Γερμανικές εξετάσεις. Ακολουθώντας τις αρχές των υποθέσεων Thieffry, Patrick και Heylens το Δικαστήριο αποφάσισε, ότι: «σχετικά με αυτό πρέπει να πούμε, ότι ακόμη κι αν εφαρμοστούν χωρίς καμία διάκριση επί τη βάση της υπηκοότητας, οι εθνικές απαιτήσεις σχετικά με τα προσόντα, μπορεί να έχουν την συνέπεια να εμποδίζουν υπηκόους άλλων Κρατών Μελών στην άσκηση του δικαιώματός τους για εγκατάσταση, την οποία τους εγγυάται το Άρθρο 52 της Συνθήκης ΕΟΚ. Αυτό θα μπορούσε να συμβαίνει αν οι υπό εξέταση εθνικοί κανόνες δεν έλαβαν υπόψη την γνώση και τα προσόντα, που ήδη αποκτήθηκαν από το εν λόγω άτομο σε κάποιο άλλο Κράτος Μέλος. Επομένως, ένα Κράτος Μέλος, που λαμβάνει μία αίτηση να δεχθεί ένα άτομο σε ένα επάγγελμα στο οποίο η πρόσβαση ενός ατόμου σε αυτό, υπό το εθνικό δίκαιο, εξαρτάται από την κατοχή πτυχίου ή επαγγελματικών προσόντων, θα πρέπει να λάβει υπόψη τα πτυχία, πιστοποιητικά και τις άλλες αποδείξεις προσόντων, που το εν λόγω άτομο έχει αποκτήσει για να ασκήσει το ίδιο επάγγελμα σε κάποιο άλλο Κράτος Μέλος, κάνοντας μία σύγκριση ανάμεσα στην ειδικευμένη γνώση και στις ικανότητες, που πιστοποιούνται από αυτά τα πτυχία και την γνώση και τα προσόντα που απαιτούνται από τους εθνικούς κανόνες»¹⁰.

Η συνέπεια αυτής της νομολογίας είναι, ότι ένα Κράτος Μέλος δεν μπορεί να αρνηθεί να επιτρέψει σε ένα άτομο να ασχοληθεί με μία οικονομική δραστηριότητα απλώς επειδή δεν έχει το σχετικό πτυχίο στο κράτος υποδοχής. Τα προσόντα του ατόμου, που επιθυμεί να ασκήσει μία αυτοτελώς απασχολούμενη δραστηριότητα πρέπει να αξιολογούνται για

7. Απόφαση 222/86 1987 ECR 4097.

8. Απόφαση 340/89 1991 ECR 2357.

9. Απόφαση Heylens, παράγραφος 13.

10. Υπόθεση Βλασοπούλου. Απόφαση, παράγραφος 15 και 16. Βλ. επίσης Απόφαση C-319/92 *Haim* 1994 ECR I-425.

Ευγενία Γ. Αθανασοπούλου
(1916-1992 μ.Χ.)

Γεώργιος Κ. Αθανασόπουλος
(1916-1983 μ.Χ.)

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΟΦΑΔΩΝ

Αθήναι, Ιούνιος 1997

την ισοτιμία τους, κι αυτή η αξιολόγηση πρέπει να γίνει αποκλειστικά επί τη βάση του επιπέδου γνώσης και προσόντων, που μπορεί να υποτεθεί, ότι έχει ο κάτοχος εν όψει του πτυχίου του και το εν λόγω άτομο πρέπει να λάβει αιτιολογημένη απόφαση σχετικά με την αναγνώριση του πτυχίου του και έχει το δικαίωμα να προσβάλει δικαστικώς αυτή την απόφαση.

Το δικαίωμα εγκατάστασης περιλαμβάνει το δικαίωμα πολλαπλής εγκατάστασης, π.χ. το δικαίωμα να αναληφθούν δραστηριότητες από άτομο αυτοτελούς απασχόλησης σε δύο ή περισσότερα Κράτη Μέλη, όπως και να απασχοληθεί κάποιο άτομο ως μισθωτός σε κάποιο Κράτος Μέλος και να είναι αυτοτελώς απασχολούμενο σε κάποιο άλλο¹¹.

Το δικαίωμα εγκατάστασης περιορίζεται στα «αυτοτελώς απασχολούμενα άτομα». Το τι συνιστά αυτοτελή απασχόληση δεν ορίζεται ούτε στη Συνθήκη, ούτε στην παράγωγη νομοθεσία. Κατεύθυνση μπορούμε να πάρουμε από την νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, που ορίζει την έννοια του μισθωτού για τους σκοπούς της ελεύθερης κυκλοφορίας:

«Η έννοια πρέπει να ορισθεί σύμφωνα με τα αντικειμενικά κριτήρια, που διακρίνουν την σχέση εξαρτημένης εργασίας με παραπομπή στα δικαιώματα και τα καθήκοντα του ατόμου που το αφορά. Το ουσιώδες χαρακτηριστικό μίας σχέσης εξαρτημένης εργασίας, όμως, είναι, ότι για μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο ένα άτομο εκτελεί υπηρεσίες για και υπό την διεύθυνση κάποιου άλλου ατόμου σε ανταλλαγή για τις οποίες λαμβάνει αποζημίωση»¹².

Από αυτό μπορούμε να συμπεράνουμε ως γενικό κανόνα, ότι δραστηριότητα οικονομικής φύσης, που δεν εκτελείται εντός του πλαισίου μίας σχέσης εξαρτημένης εργασίας θα θεωρείται ως αυτοτελής απασχόληση. Η διάκριση ανάμεσα στην σχέση εξαρτημένης εργασίας και στην αυτοτελή απασχόληση δεν είναι πάντα ευκρινής.

Για τους σκοπούς εφαρμογής του Κανονισμού 1408/71 σχετικά με τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης σε μισθωτούς, σε αυτοτελώς απασχολούμενους και σε μέλη των οικογενειών τους, που κινούνται εντός της Κοινότητας¹³ προς τους αυτοτελώς απασχολούμενους, η φύση και μέθοδος διεξαγωγής μίας οικονομικής δραστηριότητας είναι κάτι

11. Απόφαση 107/83 Klopp 1984 ECR 2941.

12. Απόφαση 66/85 Lawrie-Blum v. Land Baden Wurttemberg 1986 ECR 2121.

13. ΟJ 1971 L149/2 όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε από τον Κανονισμό του Συμβουλίου 118/97 ΟJ 1997 L28/1.

άσχετο: όπως και στους μισθωτούς, το ισχύον κριτήριο είναι η διασύνδεση με το εθνικό πρόγραμμα κοινωνικής ασφάλισης για αυτοτελώς απασχολούμενους¹⁴ ή με την ιδιότητα του αυτοτελώς απασχολούμενου¹⁵. Έτσι, ένα άτομο, που ασκεί το δικαίωμα εγκατάστασης υπό το Άρθρο 43 μπορεί στην πραγματικότητα να θεωρηθεί ως μισθωτός για τους σκοπούς του Κανονισμού 1408/71 αν είναι ασφαλισμένο στο εθνικό του σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και ομοίως ένας εργαζόμενος με την έννοια του Άρθρου 39 μπορεί να είναι αυτοτελώς απασχολούμενος σύμφωνα με τον Κανονισμό 1408/71. Επιπροσθέτως, ένα άτομο σε ένα Κράτος Μέλος μπορεί να ταξινομηθεί στο δικό του σύστημα κοινωνικής ασφάλισης ως μισθωτός, ενώ στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης κάποιου άλλου Κράτους Μέλους να θεωρηθεί ως αυτοτελώς απασχολούμενος.

Στην υπόθεση Van Roosemalen¹⁶ ο ιερέας, που συντηρούνταν από τους ενορίτες του σε ανταλλαγή για τις υπηρεσίες που προσέφερε σε αυτούς θεωρήθηκε, ότι ήταν αυτοτελώς απασχολούμενος εντός της εννοίας του Άρθρου 1 (a) (iv) του Κανονισμού 1408/71. Το Ε.Δ. αποφάσισε, ότι το ερώτημα αν ένα άτομο είναι αυτοτελώς απασχολούμενο ή όχι καθορίζεται από τον τύπο της δραστηριότητας, που ασκεί ή έχει ασκήσει και ότι αυτή η δραστηριότητα «δεν μπορεί να είναι δραστηριότητα όποιου δήποτε είδους, αλλά πρέπει να είναι μία απασχόληση», αλλά δεν είναι απαραίτητο το αυτοτελώς απασχολούμενο άτομο να λάβει αποζημίωση ως άμεση ανταμοιβή για την δραστηριότητά του. Είναι επαρκές αν λαμβάνει ένα εισόδημα για να καλύψει τις ανάγκες του ακόμη κι αν αυτό το εισόδημα παρέχεται από κάποιον τρίτο. Το ουσιαστικό κριτήριο εμφανίζεται να είναι, ότι η δραστηριότητα είναι οικονομικής φύσης με την έννοια, ότι είναι μία «απασχόληση», που γίνεται για αποζημίωση, άσχετα από την πηγή της αποζημίωσης.

3. Ελευθερία παροχής υπηρεσιών

Όπως και το δικαίωμα εγκατάστασης, η ελευθερία να παρέχεις υπηρεσίες ισχύει μόνο για οικονομικές δραστηριότητες και, σε αντίθεση με την εγκατάσταση, προϋποθέτει την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, σε προσωρινή βάση, σε ένα Κράτος Μέλος διαφορετικό από εκείνο της εγκατάστασης.

Τρεις καταστάσεις μπορεί να ανακύψουν σ' αυτήν την περίπτωση:

Α. Ένα άτομο μπορεί να ταξιδέψει εντός της χώρας φιλοξενίας για να παράσχει υπηρεσίες. Π.χ. ένας γιατρός μπορεί να επισκεφθεί έναν ασθενή ή ένα άτομο μπορεί να πάει ένα μηχάνημα σε κάποιο άλλο Κράτος Μέλος για επιδιόρθωση.

Β. Ένας ασθενής μπορεί να έλθει από ένα άλλο Κράτος Μέλος για να επισκεφθεί το χειρουργείο ενός γιατρού ή να διορθώσει ένα μηχάνημα. Σε αυτή την περίπτωση αυτός, που λαμβάνει την υπηρεσία είναι αυτός που μετακινείται. Και στις δύο περιπτώσεις η παροχή των υπηρεσιών προϋποθέτει την μετακίνηση των ατόμων.

Γ. Στην τρίτη περίπτωση, όμως, δεν υπάρχει μετακίνηση από κανένα άτομο, ούτε εκείνου που παρέχει υπηρεσίες, ούτε και του αποδέκτη τους: π.χ. ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο γίνεται για έναν ασφαλισμένο, που ζει σε μία χώρα διαφορετική από εκείνη, που είναι εγκατεστημένος ο παρέχων την ασφάλιση.

Συνεχίζεται...

14. Άρθρο 2 (I) και Άρθρο 1 (a).

15. Άρθρο 1 (a) (ii) και Παράρτημα 1.

16. Απόφαση 300/84 1986 ECR 3097.